

Haalbaarheidsstudie naar de oprichting van een interuniversitaire master genderstudies in België

Resultaten marktstudie naar de interesse en verwachtingen van Belgische
studenten m.b.t. een master genderstudies

Uitgevoerd door Sophia vzw 2009-2010

In opdracht van

Joëlle Milquet, Vice-Eerste minister, minister van Werk en van Gelijke kansen

Met de steun van

het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

Onderzoeksters

Lisa Wouters en Catherine Wallemacq

Onder leiding van

Petra Meier en Stéphanie Loriaux

sophia

Sophia voerde gedurende de periode januari 2009 - december 2010 in opdracht van Joëlle Milquet, Vice-Eerste minister, minister van Werk en van Gelijke kansen en met de steun van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen een haalbaarheidsstudie uit naar de oprichting van een interuniversitaire master genderstudies in België. Voor meer informatie over deze studie kan u terecht op de website van sophia.

In het kader van deze haalbaarheidsstudie werd een marktonderzoek uitgevoerd dat het draagvlak voor een master genderstudies in België aftoetst. Een luik van dit marktonderzoek behelsde de bevraging van bachelor- en masterstudenten. Er werd een papieren vragenlijst voorgelegd aan 404 studenten. Dit gebeurde tijdens een hoorcollege van een gender- of gendergerelateerd vak in het tweede semester van het academiejaar 2009-2010. De volgende universiteiten waren betrokken bij deze bevraging: K.U.Leuven, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, Universiteit Hasselt, Vrije Universiteit Brussel, Facultés universitaires Saint-Louis, Université catholique de Louvain, Université libre de Bruxelles, Université de Liège. De statistische verwerking van de gegevens van de bevraging gebeurde in onderaanneming door Kaat Vanseer van *De Cijferij*, www.decijferij.be.

De vragenlijst peilde naar de interesse voor een master genderstudies en de verwachtingen van studenten m.b.t. de inhoudelijke en vormelijke organisatie van zulke master. In voorliggend rapport kan u de resultaten bekijken. Het is een bewerking van Sophia van de door *De Cijferij* aangeleverde analyse. Een samenvatting van deze gegevens en hun impact op het uittekenen van een master genderstudies vindt u tevens terug in het eindrapport van de haalbaarheidsstudie dat u kan [downloaden via deze link](#).

Sophia vzw is het Belgisch Netwerk voor Genderstudies. De studentenbevraging evenals de haalbaarheidsstudie omtrent een master genderstudies maken deel uit van de opdracht van Sophia. Deze bestaat in het stimuleren van de ontwikkeling van genderstudies in België, van netwerken tussen onderzoek/st/ers uit verschillende disciplines en van contacten tussen de academische wereld, de vrouwenbeweging en de verschillende taalgemeenschappen. Voor meer informatie over onze missie zie eveneens www.sophia.be

Voor het citeren van de in dit rapport voorliggende resultaten dient steeds toestemming aan Sophia vzw gevraagd te worden: Sophia, Belgisch Netwerk Genderstudies - Middaglijnstraat 10 - 1210 Brussel - 02/229 38 69 - info@sophia.be

Inhoudstafel

1. Frequentietabellen volledige datafile – p. 4
2. Resultaten specifieke vraagstellingen – p. 10
3. Profiel studenten met interesse voor een master genderstudies in België – p. 16
4. Voorkeuren Nederlandstalige en Franstalige studenten – p. 20

1. In dit eerste deel van het rapport vindt u een beschrijving van de volledige steekproef van de bevroegde studenten (404 studenten).

1.1 Achtergrondinformatie van de studenten op het moment van de bevraging

1.1.1 Moedertaal studenten

Moedertaal	percentage
Franstalig	39,9
Nederlandstalig	60,1

1.1.2 Universiteit waaraan de studenten studeren

Universiteit	percentage
K.U.Leuven	16,1
Universiteit Antwerpen	3,0
Universiteit Gent	29,0
Universiteit Hasselt	5,0
Vrije Universiteit Brussel	6,9
Facultés universitaires Saint-Louis	6,4
Université catholique de Louvain	5,7
Université libre de Bruxelles	9,2
Université de Liège	18,6
<i>geen antwoord</i>	<i>0,2</i>

1.1.3 Studierichting die de studenten volgen

Studierichting	percentage
Biologische wetenschappen	0,2
Economie, bedrijfseconomie en management	5,4
Letteren en wijsbegeerte	15,3
Medische wetenschappen	3,2
Psychologie, pedagogiek, onderwijskunde en sociaal werk	11,1
Rechtswetenschappen en criminologie	14,4
Sociale, politieke en communicatiewetenschappen	45,0
Wetenschap en technologie	3,2
andere	1,5
<i>geen antwoord</i>	<i>0,5</i>

1.1.4 Studietoestand waarin de studenten zitten

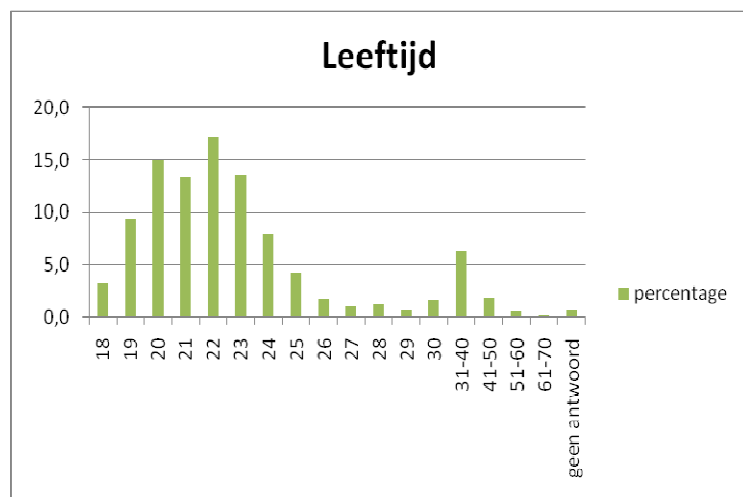
Studietoestand	percentage
1ste bachelor	6,4
2de bachelor	15,6
3de bachelor	19,1
schakelprogramma	0,2
voorbereidingsprogramma	0,2
master	30,7
master na master	1,2
MA120	19,1
MA80	4,7
postgraduaat	1,7
andere	1,0

1.1.5 Geslacht studenten

Geslacht	percentage
man	27,5
vrouw	72,0
<i>geen antwoord</i>	0,5

1.1.6 Leeftijd studenten

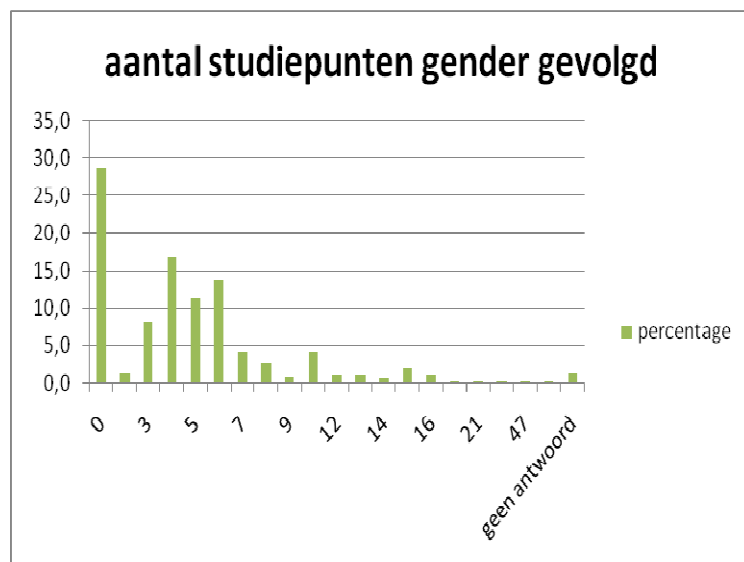
Leeftijd	percentage
18	3,2
19	9,4
20	14,9
21	13,4
22	17,1
23	13,6
24	7,9
25	4,2
26	1,7
27	1,0
28	1,2
29	0,7
30	1,5
31-40	6,3
41-50	1,8
51-60	0,6
61-70	0,2
<i>geen antwoord</i>	0,7

1.2. Het huidig studieprofiel van de studenten

1.2.1 Hoeveel studiepunten heb je tijdens je huidige opleiding reeds gevolgd rond gender, inclusief vakken van dit semester?

Aantal studiepunten gender gevolgd	percentage
0	28,7
2	1,2
3	8,2
4	16,8
5	11,4
6	13,9
7	4,2
8	2,7
9	0,7
10	4,2
12	1,0
13	1,0
14	0,5
15	2,0
16	1,0
20	0,2
21	0,2
30	0,2
47	0,2
50	0,2
geen antwoord	1,2

1.2.2 In hoeveel andere vakken uit je huidige opleiding kwam gender aan bod alhoewel het niet het centrale thema was, inclusief vakken van dit semester?

Aantal vakken rond gender gevolgd	percentage
0	30,0
1	26,7
2	17,8
3	10,1
4	2,7
5	3,2
6	1,0
7	0,5
8	0,5
10	0,2
15	0,2
geen antwoord	6,9

1.2.3 Kan je nog meer vakken genderstudies volgen binnen je opleiding ? Indien ja, voor hoeveel studiepunten kan je gedurende heel je opleiding aan vakken genderstudies volgen?

Overig aantal studiepunten gendervakken binnen opleiding	percentage
0	36,9
2	0,2
3	1,0
4	0,2
5	2,0
6	0,5
8	2,0
9	0,2
10	0,7
12	0,5
14	0,2
15	1,5
25	0,2
30	1,5
32	0,2
36	0,2
60	0,2
<i>geen andere gendervakken binnen opleiding</i>	<i>51,5</i>

1.2.4 Zou je nog meer vakken m.b.t. gender willen volgen?

Meer gendervakken gewenst	percentage
neen	43,1
ja	54,2
<i>geen antwoord</i>	<i>2,7</i>

1.2.5 Geef voor elk van onderstaande stellingen aan in welke mate je er mee eens bent (percentages):

Stelling	helemaal niet akkoord	eerder niet akkoord	neutraal	eerder akkoord	helemaal akkoord	<i>geen antwoord</i>
Het thema gender boeit me.	4,5	4,7	15,6	35,4	38,9	<i>1,0</i>
Ik volg een vak rond gender omdat ik een paper/masterproef wil schrijven/schrijf over gender.	43,3	18,8	20,8	7,4	7,2	<i>2,5</i>
Ik wil later professioneel werken rond gender.	24,3	24,3	34,9	11,1	4,2	<i>1,2</i>
Ik wil mij maatschappelijk engageren rond gender.	17,6	16,1	33,4	24,5	6,2	<i>2,2</i>
Ik vind dat mijn opleiding niet compleet is zonder de kennis van gender.	5,7	12,6	16,6	41,6	22,0	<i>1,5</i>
Genderstudies interesseren me niet.	55,4	19,8	13,1	5,9	4,5	<i>1,2</i>
je kan het vakkenpakket grotendeels zelf samenstellen	1,7	2,7	11,4	43,8	37,6	<i>2,7</i>

1.3 De mening van de studenten over een masteropleiding genderstudies

1.3.1 Zou je het ooit overwegen om een master genderstudies te volgen, indien deze in België zou bestaan?

Zou je het overwegen een master genderstudies in België te volgen?	percentage
zeker niet	15,8
waarschijnlijk niet	30,9
weet niet	10,9
misschien wel	29,7
zeker wel	11,1
geen antwoord	1,5

1.3.2 Geef voor elk van onderstaande opleidingsonderdelen aan in welke mate ze belangrijk zijn voor een master genderstudies (percentages):

Opleidingsonderdeel	zeer onbelangrijk	eerder onbelangrijk	neutraal	eerder belangrijk	zeer belangrijk	geen antwoord
theoretische vakken (concepten, feministische theorie en epistemologie)	0,2	3,0	12,1	46,5	36,1	2,0
methodologische vakken (onderzoeksmethodiek, genderanalyse)	0,2	4,5	18,3	46,3	28,2	2,5
vakken over andere groepen dan gender (holebi's, allochtonen, mensen met een handicap,...)	0,7	4,7	16,1	48,5	28,0	2,0
vakken over diversiteit	0,0	1,5	13,4	45,5	36,9	2,7
praktijkgerichte vakken	0,5	5,9	20,0	39,1	32,2	2,2
vakken die nauw aansluiten bij mijn huidige opleiding	1,7	8,4	32,7	32,9	21,0	3,2

1.3.3 Geef voor elk van onderstaande competenties aan in welke mate ze belangrijk zijn voor een master genderstudies (percentages):

Opleidingsonderdeel	zeer onbelangrijk	eerder onbelangrijk	neutraal	eerder belangrijk	zeer belangrijk	geen antwoord
vermogen tot abstract denken, analyse en synthese	0,7	6,2	16,1	45,5	29,0	2,5
vermogen om kennis toe te passen in concrete situaties	0,0	1,7	8,4	42,1	45,3	2,5
vermogen om kritisch en zelfkritisch te zijn	0,0	1,7	5,4	31,2	59,2	2,5
bewustzijn rond gelijke kansen en gendervraagstukken	0,0	0,0	6,2	34,2	56,9	2,7
vermogen om vlot in een tweede taal te communiceren	4,2	14,6	31,7	33,7	13,4	2,5
vaardigheid om het concept gender toe te passen in onderzoek en beleid	0,2	2,0	14,1	48,5	31,9	3,2
vermogen om zowel de historische als de huidige sociale en economische situatie van vrouwen en minderheidsgroepen adequaat in kaart te kunnen brengen	2,0	1,2	13,9	45,5	35,9	3,2
vermogen om het belang van gender aan te tonen in machtsverhoudingen en politiek	0,2	2,0	11,6	39,4	43,6	3,2
begrijpen op welke manier genderonderzoek kritieken formuleert op de traditie van kennisproductie en epistemologie	0,7	4,0	31,9	43,1	16,8	3,5
de interactie tussen gender en andere vormen van ongelijkheid, zoals klasse, etniciteit, seksuele oriëntatie en leeftijd in kaart kunnen brengen	0,2	1,0	10,6	38,4	46,5	3,2

1.3.4 Met het oog op welk beroep zou je een master in genderstudies volgen? Meerdere beroepen konden aangeduid worden.

Beroep	percentage
werken in het sociale middenveld (vakbond, NGO, vrouwenorganisatie ...)	47,8
wetenschappelijk genderonderzoek	39,1
werken als consultant, trainer of coach rond gelijke kansen, gender en/of diversiteit	35,6
interesse voor de opleiding zonder oog op specifiek beroep	30,9
werken bij de overheid	28,2
werken in een privé-onderneming	7,7
ander beroep/werkveld	6,7

1.3.5 Welke optie vind je het best voor een master genderstudies?

beste optie genderstudies	percentage
éénjarige master	41,1
tweejarige master	8,9
master na master	44,6
<i>geen antwoord</i>	5,4

1.3.6 Geef voor elk van onderstaande factoren aan hoe ze je keuze voor het volgen van een masteropleiding genderstudies zouden kunnen beïnvloeden (percentages):

Factor	zeer negatief	eerder negatief	noch positief noch negatief	eerder positief	zeer positief	<i>geen antwoord</i>
de opleiding is gedeeltelijk Engelstalig	3,2	10,9	30,7	33,2	19,1	3,0
de opleiding is volledig Engelstalig	12,9	29,2	29,0	16,1	9,4	3,5
je volgt vakken op verschillende universiteiten in jouw gewest (en dus moedertaal)	15,1	30,2	25,5	20,8	4,2	4,2
je volgt vakken op verschillende Belgische (dus ook anderstalige) universiteiten	22,3	30,4	22,0	16,1	5,7	3,5
een verplichte stage	3,5	12,4	19,3	40,1	21,5	3,2
een stage in het buitenland	3,5	10,1	25,0	33,2	25,0	3,2
een studieverblijf in het buitenland (Erasmus)	3,7	7,4	27,5	32,4	25,5	3,5
een deel van de opleiding gebeurt via e-learning (via internet)	8,2	24,8	26,2	26,7	10,6	3,5
je kunt je vakkenpakket grotendeels zelf samenstellen	1,7	2,7	11,4	43,8	37,6	2,7

1.3.7 Momenteel is er geen masteropleiding genderstudies in België. Zou je het overwegen om een master genderstudies in het buitenland te volgen?

overwegen master genderstudies in buitenland	percentage
Neen	59,2
Eventueel	17,6
Ja	4,2
geen zicht op verder verloop studies	17,1
<i>geen antwoord</i>	2,0

2. Specifieke vraagstellingen: onderzoek in detail.

2.1. Welke variabelen hebben een significante invloed op het willen volgen van een master genderstudies in België?

De vraag in de enquête luidt (1.3.1) : Zou je het ooit overwegen om een master genderstudies te volgen, indien deze in België zou bestaan? De afhankelijke variabele 'overwegen' werd gehercodeerd naar 2 categorieën. 'waarschijnlijk niet' en 'zeker niet' werden als negatief gecodeerd en 'misschien wel' en 'zeker' als positief. De antwoorden 'weet niet' werden als missing value beschouwd. In onderstaande logistische regressieanalyse wordt nagegaan welke variabelen een significante invloed hebben op het al dan niet overwegen van het volgen van een master genderstudies ($\alpha = 0.05$). De variabele 'aantal studiepunten gevolgd rond gender' (1.2.1) werd niet opgenomen in het model, wegens het groot aantal missing values.

Volgende significante effecten werden gevonden:

- Hoe meer vakken men rond gender volgde, hoe groter de kans op het overwegen van een master genderstudies in België ($p = 0.041$). Maar: verder in dit rapport zal blijken dat het effect van 'kennis gendermaterie' (aantal vakken, studiepunten) op al dan niet interesse voor een master genderstudies in België slechts zeer gering en zelfs verwaarloosbaar is (zie punt 2.4 pagina 13).
- Studenten die meer vakken rond gender wensen, overwegen eerder om een master genderstudies in België te volgen, dan studenten die niet meer vakken rond gender wensen te volgen ($p = 0.000$).
- Hoe meer men het eens is met de stelling 'Ik volg een vak rond gender omdat ik een paper/masterproef wil schrijven/schrijf over gender', hoe groter de kans op het overwegen van een master genderstudies in België ($p = 0.004$).
- Studenten die later professioneel rond gender willen werken, vertonen meer interesse in het volgen van een Belgische master genderstudies ($p = 0.026$).
- Studenten die zich later maatschappelijk willen engageren rond gender vertonen een grotere kans om een master genderstudies in België te volgen ($p = 0.028$).

Volgende variabelen hebben geen significant effect op de kans om een master genderstudies te overwegen :

- Frantaligen en Nederlandstaligen vertonen geen significant verschil in de kans tot het volgen van een master genderstudies in België.
- Het geslacht is niet bepalend bij de overweging om een master genderstudies in België te volgen.
- Leeftijd speelt geen rol in de kans op het willen volgen van een masterstudie gender in België.

Onderstaande 3 variabelen hebben geen significant effect, wellicht wegens correlaties met andere variabelen in het model, waardoor hun effect via andere variabelen weergegeven wordt. Er stelt zich evenwel geen probleem van multicollineariteit (getest via OLS regressie), waardoor de resultaten betrouwbaar zijn.

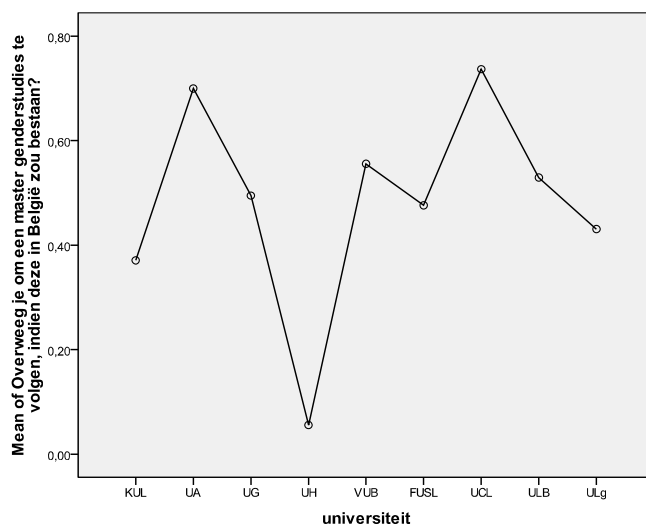
- Het thema gender boeit me (2.5).
- Ik vind dat mijn opleiding niet compleet is zonder kennis van gender (2.5).
- Genderstudies interesseren me niet (2.5).

2.2 Is er een significant effect van de universiteit op het al dan niet overwegen om een master genderstudies te volgen in België?

Uit een variantie-analyse blijkt voor ($\alpha = 0.05$) universiteit een significant effect te hebben op het al dan niet overwegen van het volgen van een master genderstudies in België ($p = 0.002$).

Onderstaande Means Plot geeft de gemiddelde score per universiteit: hoe hoger het gemiddelde, hoe sterker studenten gemiddeld overwegen om een master genderstudies in België te volgen.

Means Plot: gemiddelde kans op overwegen van het volgen van een master genderstudies in België per universiteit

Uit de post-hoc tests blijkt dat enkel de Universiteit Hasselt significant lager scoort dan de andere universiteiten. Tussen de andere universiteiten werd geen significant verschil gevonden. Merk op dat het aantal bevroegde UH-studenten slechts 18 bedraagt in de variantie-analyse, waardoor dit resultaat met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd dient te worden. Bovendien blijkt dat alle bevroegde UH-studenten uit de studierichting 'Economie, bedrijfseconomie en management' komen. De studierichting zou dus meer doorslaggevend kunnen zijn dan de universiteit op zich.

Dit wordt verder onderzocht in het volgend punt.

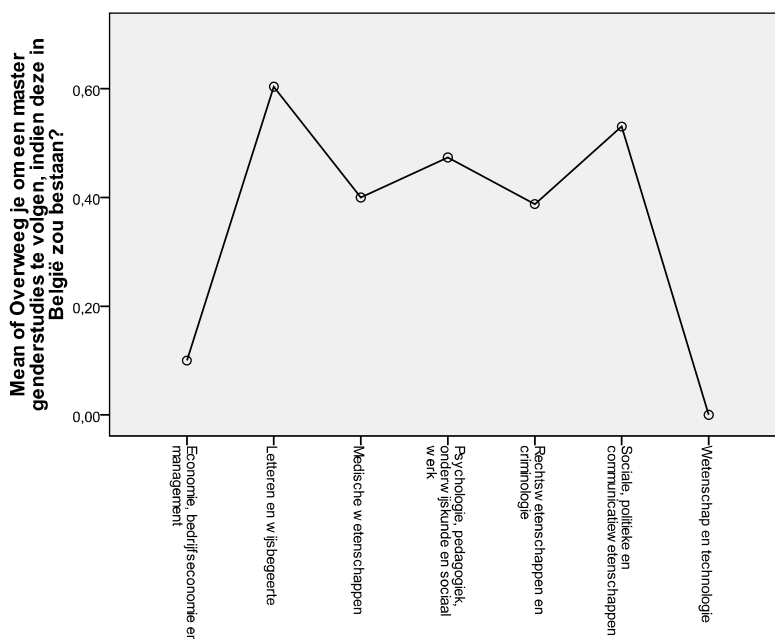
2.3 Is er een significant effect van studierichting op het al dan niet overwegen om een master genderstudies te volgen in België?

De studierichtingen 'Andere' en 'Biologische wetenschappen' werden niet opgenomen in deze analyse vanwege het verwaarloosbaar aantal respondenten binnen deze categorieën.

Uit onderstaande variantie-analyse ($\alpha = 0.05$) blijkt de studierichting een significant effect ($p = 0.000$) te hebben op het al dan niet overwegen van het volgen van een master genderstudies in België.

Onderstaande Means Plot geeft de gemiddelde score per studierichting: hoe hoger het gemiddelde, hoe meer studenten gemiddeld overwegen om een master genderstudies in België te volgen.

Means Plot: gemiddelde kans op overwegen van het volgen van een master genderstudies in België per studierichting

Uit de post-hoc tests blijkt dat:

- 'Economie, bedrijfseconomie en management' significant lager scoort dan 'Letteren en wijsbegeerte', 'Psychologie, pedagogiek, onderwijskunde en sociaal werk', 'Sociale, politieke en communicatiewetenschappen'.

- 'Wetenschap en technologie' significant lager scoort dan 'Letteren en wijsbegeerte', 'Psychologie, pedagogiek, onderwijskunde en sociaal werk', 'Sociale, politieke en communicatiewetenschappen', 'Rechtswetenschappen en criminologie'.

Kortom, studenten uit de studierichtingen 'Economie, bedrijfseconomie en management' en 'Wetenschap en technologie' overwegen significant minder om een master genderstudies te volgen in vergelijking met alle andere studierichtingen.

Uit onze steekproef blijkt dat 'Letteren en wijsbegeerte' en 'Sociale, politieke en communicatiewetenschappen' de studierichtingen zijn met studenten, die de grootste kans hebben om een master genderstudies in België te overwegen. Respectievelijk 60% en 53% van de studenten antwoordde 'zeker' of 'misschien wel' op de vraag of ze overwegen om deze master te volgen indien deze in België zou bestaan.

2.4 Is er een significant effect van het al dan niet reeds volgen van gendervakken in de huidige opleiding op het voornemen om een master genderstudies in België te overwegen?

Uit het logistisch regressiemodel waarvan eerder in dit rapport sprake, bleek reeds dat hoe meer vakken men rond gender volgde hoe groter de kans is op het overwegen van een master genderstudies in België. Aanvullend kunnen we nagaan of er een bivariaat verband bestaat tussen het reeds volgen van gendervakken (ja of neen) en het overwegen van een master genderstudies (ja of neen).

	percentage studenten dat overweegt een master genderstudies in België te volgen
Al vakken gender gevolgd	48,2
Nooit eerder vakken gender gevolgd	42,5

Vreemd genoeg doet het geringe verschil tussen bovenstaande percentages vermoeden dat de neiging om genderstudies in België te volgen niet significant afhangt van het feit of men al dan niet gendervakken gevolgd heeft in zijn/haar opleiding.

Een Pearson correlatietoets ($p = 0.322$) bevestigt dat er geen significant verband is tussen het al dan niet overwegen om een master genderstudies in België te volgen en het al dan niet vakken rond gender gevolgd te hebben in de huidige opleiding.

Een independent samples T-toets bevestigt dit opnieuw ($p = 0.321$). Studenten die reeds gendervakken volgden zijn niet meer geneigd een master genderstudies te starten dan studenten die nog geen gendervakken volgden. 42,5% van de studenten, die geen gendervakken volgden, overweegt om een master genderstudies aan te vangen. Bij studenten, die wel reeds gendervakken volgden, bedraagt dit percentage 48,20%. Dit in de steekproef gevonden verschil wordt niet significant bevonden en kan dus niet veralgemeend worden naar de volledige populatie.

Anderzijds blijkt uit een Pearson correlatietoets (net zoals in de logistische regressie) dat hoe meer vakken een student rond gender volgde, hoe groter de kans dat hij/zij een master genderstudies in België zou overwegen aan te vatten ($p = 0.018$). De Pearson correlatiecoëfficiënt van 0,129 wijst echter op een zeer zwak verband.

Beide resultaten in acht genomen, kan men concluderen dat de aanwezigheid van gendervakken in de huidige opleiding slechts in geringe mate de kans op het volgen van een master in genderstudies in België verhoogt. De bestaande interesse is dus van intrinsieke aard.

Merk op dat de vraag 'In hoeveel andere vakken uit je huidige opleiding kwam gender aan bod alhoewel het niet het centrale thema was, inclusief vakken van dit semester' (1.2.2) niet zo makkelijk te beantwoorden is. Het is immers niet ondenkbaar dat studenten gedetailleerde vakinhouden doorheen de jaren vergeten. Anderzijds hangt het antwoord op deze vraag ook sterk samen met het studiejaar waarin een student zit. Hoe hoger het studiejaar hoe meer vakken reeds gevolgd, mogelijk ook vakken rond gender.

Een alternatieve werkwijze bestaat uit het selecteren van de masterstudenten en binnen deze subgroep nagaan of er een verband is tussen het aantal studiepunten dat men volgde rond gender en het al dan niet overwegen om een master genderstudies aan te vatten.

Zowel uit een Pearson correlatietoets ($p = 0.338$) als uit een independent samples T-test ($p = 0.338$) blijkt dat er geen significant verband is tussen aantal studiepunten gender gevolgd en al dan niet overwegen om genderstudies in België aan te vatten. De T-test geeft weer dat studenten, die wel overwegen om deze studie te volgen gemiddeld evenveel studiepunten rond gender volgden dan zij die geen interesse hebben in het volgen van deze genderstudie.

Kortom: ook via deze redenering komen we tot dezelfde conclusie: de keuze om een master genderstudies te overwegen hangt niet af van de mate waarin men reeds gendervakken volgde tijdens de huidige opleiding.

De overweging om een genderstudie in België te volgen, wordt dus door andere variabelen bepaald zoals reeds bleek uit eerdere analyses in dit rapport.

2.5 Hangt de neiging om een master genderstudies in het buitenland te volgen, indien er geen masteropleiding in België zou zijn, af van het studiejaar waarin de student zit (bachelor – master)?

Indien we, binnen de volledige steekproef, het onderscheid bachelor-master beschouwen ten aanzien van de neiging om een master genderstudies in het buitenland te volgen bij gebrek aan een master in België, krijgen we volgende percentages:

Overweeg je om een master genderstudies in het buitenland te volgen (indien geen master gender in België)?	% bachelorstudent	% masterstudent
neen	51,5	66,4
eventueel	19,0	17,5
ja	4,9	4,1
geen zicht op verder verloop studies	24,5	12,0

Een Chi-kwadraat test ($p = 0.007$) duidt op een significant verband tussen bachelor- of masterstudent en het antwoord op de vraag of men een master genderstudies zou volgen in het buitenland. Bachelor studenten hebben nog niet zo veel zicht op het verder verloop van hun studies dan master studenten. Dit is logisch. 24,5% van de bachelorstudenten heeft geen zicht op het verdere studieverloop. Voor de masterstudenten bedraagt dit percentage slechts 12%.

Maar de bachelorstudenten, die wel een zicht hebben op het verloop van hun verdere studies, zouden eerder overwegen om een master genderstudies in het buitenland te volgen dan masterstudenten. 66,4% van de masterstudenten zal niet naar het buitenland gaan om een master genderstudies te volgen, bij de bachelorstudenten bedraagt dit percentage slechts 51,5%.

Indien we nu enkel de subgroep studenten met interesse in een master genderstudies in België beschouwen, vinden we de volgende percentages:

Overweeg je om een master genderstudies in het buitenland te volgen (indien geen master gender in België)?	% bachelorstudent	% masterstudent
neen	25,0	39,1
eventueel	35,3	35,9
ja	7,4	7,6
geen zicht op verder verloop studies	32,4	17,4

Binnen deze subgroep vinden we niet langer een significant verband (Chi-kwadraat test met $p = 0.109$). Bachelorstudenten overwegen eerder om naar het buitenland te gaan dan masterstudenten. Dit verband is echter niet meer significant ondermeer wegens het dalend aantal respondenten (vanwege de selectie studenten met interesse in master genderstudies).

2.6 Is er een verband tussen interesse in een master genderstudies in het buitenland (bij gebrek aan masteropleiding in België) en interesse in masteropleiding in België?

Overweeg je om een master genderstudies in het buitenland te volgen (indien geen master gender in België)?	% studenten met interesse in master genderstudies indien in België	% studenten zonder interesse in master genderstudies indien in België
neen	32,7	80,9
eventueel	36,4	3,8
ja	7,4	2,2
geen zicht op verder verloop studies	23,5	13,2

De Chi-kwadraat test ($p = 0.000$) resulteert in een significant verband tussen beide variabelen. Studenten, die geen interesse hebben in een master genderstudies in België, overwegen eerder niet om een master in het buitenland te gaan volgen. Dit is logisch. Maar studenten, die wel zouden overwegen om een masteropleiding gender in België te volgen, zullen ook overwegen om die in het buitenland te volgen.

32,7% van de studenten met interesse in een master genderopleiding in België, zal hiervoor niet naar het buitenland gaan. 36,4% van hen zal eventueel overwegen om deze master in het buitenland willen volgen. 7,4% van hen zal overwegen om hiervoor wel naar het buitenland te trekken. Kortom $36,4\% + 7,4\% = 43,8\%$ van de studenten met interesse in deze opleiding overweegt om deze opleiding in het buitenland te gaan volgen. Indien we de 23,5% studenten, die nog geen zicht heeft op het verder verloop van zijn/haar studies buiten beschouwing zouden laten, bekomen we volgend steekproefpercentage: 57,3% van de studenten mét interesse in een Belgische genderopleiding, zou overwegen om deze opleiding in het buitenland te volgen, indien ze niet in België zou aangeboden worden.

3. Gedetailleerd profiel en voorkeuren van de studenten met interesse in het volgen van een master genderstudies in België (subgroep van 165 studenten).

3.1 Profiel studenten met interesse in het volgen van een master genderstudies in België

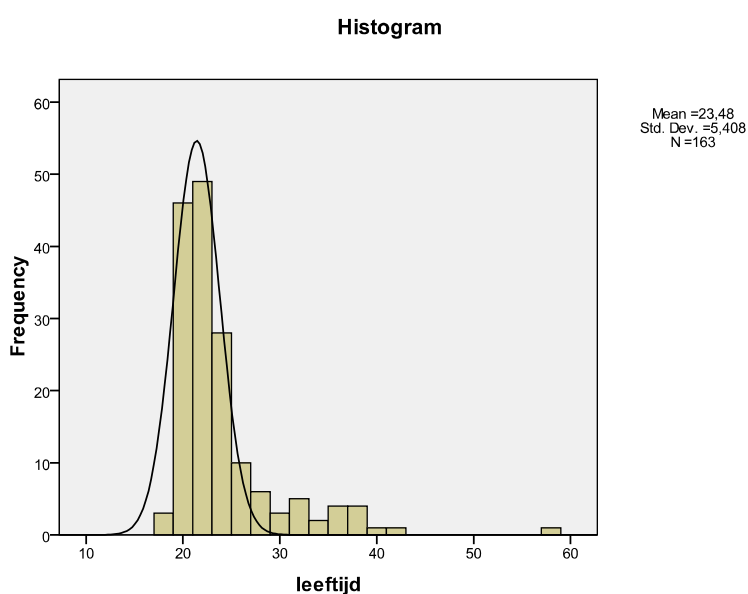
Indien we de subgroep van 165 'geïnteresseerden in een master genderstudies in België' beschouwen, bekomen we verder volgende eigenschappen:

3.1.1 Moedertaal

Van de subgroep van geïnteresseerde studenten is 42,4% Franstalig en 57,6% Nederlandstalig.

3.1.2 Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van studenten met interesse in een master genderstudies bedraagt 23,48 jaar, onderstaand histogram geeft de verdeling van de leeftijd weer.

3.1.3 Waarom zijn deze studenten geïnteresseerd in het volgen van een master genderstudies? (percentages)

Reden van interesse in master gender	helemaal niet akkoord	eerder niet akkoord	neutraal	eerder akkoord	helemaal akkoord	geen antwoord
Het thema gender boeit me.	0,6	0,0	3,0	29,7	66,7	0,0
Ik volg een vak rond gender omdat ik een paper/masterproef wil schrijven/schrijf over gender	21,8	15,2	32,1	16,4	13,3	1,2
Ik wil later professioneel werken rond gender.	3,6	15,8	48,5	22,4	9,7	0,0
Ik wil mij maatschappelijk engageren rond gender.	0,6	8,5	35,8	41,8	12,1	1,2
Ik vind dat mijn opleiding niet compleet is zonder de kennis van gender.	1,2	4,8	12,1	48,5	33,3	0,0
Genderstudies interesseren me niet.	83,6	13,9	1,8	0,6	0,0	0,0

3.1.4 Met het oog op welk beroep zouden deze studenten een master in genderstudies volgen?

beroep	percentage
werken in het sociale middenveld (vakbond, NGO, vrouwenorganisatie ...)	54,5
interesse voor de opleiding zonder oog op specifiek beroep	47,3
wetenschappelijk genderonderzoek	43,0
werken als consultant, trainer of coach rond gelijke kansen, gender en/of diversiteit	42,4
werken bij de overheid	35,2
werken in een privé-onderneming	10,3
ander beroep/werkveld	9,7

3.2 Welke voorkeuren hebben geïnteresseerde studenten m.b.t. de master genderstudies?

3.2.1 Welk belang hechten zij aan onderstaande opleidingsonderdelen van een master genderstudies? (percentages)

Belang opleidingsonderdelen master genderstudies	zeer onbelangrijk	eerder onbelangrijk	neutraal	eerder belangrijk	zeer belangrijk	geen antwoord
theoretische vakken (concepten, feministische theorie en epistemologie)	0,0	1,8	7,3	42,4	48,5	0,0
methodologische vakken (onderzoeksmethodiek, genderanalyse)	0,6	1,2	12,7	50,3	34,5	0,6
vakken over andere groepen dan gender (holebi's, allochtonen, mensen met een handicap,...)	0,0	4,2	11,5	47,9	35,8	0,6
vakken over diversiteit	0,0	1,2	11,5	40,0	46,1	1,2
praktijkgerichte vakken	0,0	5,5	15,8	38,8	39,4	0,6
vakken die nauw aansluiten bij mijn huidige opleiding	0,6	6,7	30,9	30,3	28,5	3,0
je kan het vakkenpakket grotendeels zelf samenstellen	0,6	2,4	10,9	41,8	44,2	0,0

3.2.2 Welke competenties vinden zij belangrijk om te ontwikkelen tijdens het volgen van een master genderstudies?

Belang competenties master genderstudies	zeer onbelangrijk	eerder onbelangrijk	neutraal	eerder belangrijk	zeer belangrijk	geen antwoord
vermogen tot abstract denken, analyse en synthese	0,0	4,2	12,1	49,1	34,5	0,0
vermogen om kennis toe te passen in concrete situaties	0,0	0,6	4,8	43,6	50,9	0,0
vermogen om kritisch en zelfkritisch te zijn	0,0	0,6	1,8	26,7	70,9	0,0
bewustzijn rond gelijke kansen en gendervraagstukken	0,0	0,0	1,8	29,7	68,5	0,0
vermogen om vlot in een tweede taal te communiceren	3,0	9,1	30,3	43,0	14,5	0,0
vaardigheid om het concept gender toe te passen in onderzoek en beleid	0,6	2,4	7,9	47,3	40,6	1,2
vermogen om zowel de historische als de huidige sociale en economische situatie van vrouwen en minderheidsgroepen in kaart te kunnen brengen	0,6	2,4	8,5	42,4	44,8	1,2
vermogen om het belang van gender aan te tonen in machtsverhoudingen en politiek	0,6	1,2	7,9	33,9	55,2	1,2
begrijpen op welke manier genderonderzoek kritieken formuleert op de traditie van kennisproductie en epistemologie	0,0	3,6	27,3	46,7	20,6	1,8
de interactie tussen gender en andere vormen van ongelijkheid, zoals klasse, etniciteit, seksuele oriëntatie en leeftijd in kaart te kunnen brengen	0,0	1,2	4,8	34,5	58,2	1,2

3.2.3 Welke vorm (duur) verkiezen deze studenten voor een master genderstudies?

voorkeur duur genderstudies	percentage
éénjarige master	40,0
tweejarige master	9,1
master na master	47,3
<i>geen antwoord</i>	3,6

3.2.4 Hoe staan zij tegenover een gedeeltelijke of volledige opleiding in het Engels?

opleiding gedeeltelijk Engelstalig	percentage
zeer negatief	1,2
eerder negatief	7,3
noch positief, noch negatief	31,5
eerder positief	37,6
zeer positief	22,4
<i>geen antwoord</i>	0,0

opleiding volledig Engelstalig	percentage
zeer negatief	10,9
eerder negatief	30,9
noch positief, noch negatief	31,5
eerder positief	18,8
zeer positief	7,9
<i>geen antwoord</i>	0,0

3.2.5 Hoe staan deze studenten tegenover studentenmobiliteit?

vakken volgen op verschillende universiteiten in jouw gewest (en dus moedertaal)	percentage
zeer negatief	10,9
eerder negatief	32,7
noch positief, noch negatief	24,8
eerder positief	24,2
zeer positief	4,8
<i>geen antwoord</i>	2,4

vakken volgen op verschillende Belgische (dus ook anderstalige) universiteiten	percentage
zeer negatief	19,4
eerder negatief	33,9
noch positief, noch negatief	21,2
eerder positief	18,2
zeer positief	6,7
<i>geen antwoord</i>	0,6

studieverblijf in het buitenland (Erasmus)	percentage
zeer negatief	4,2
eerder negatief	8,5
noch positief, noch negatief	24,8
eerder positief	34,5
zeer positief	27,3
<i>geen antwoord</i>	0,6

Zou je het overwegen om een master genderstudies in het buitenland te volgen?	percentage
neen	33,3
eventueel	35,8
ja	7,3
geen zicht op verder verloop studies	23,6
<i>geen antwoord</i>	0,0

een deel van de opleiding gebeurt via e-learning (via internet)	percentage
zeer negatief	6,7
eerder negatief	26,1
noch positief, noch negatief	25,5
eerder positief	29,1
zeer positief	10,9
<i>geen antwoord</i>	1,8

3.2.6 Hoe staan zij tegenover een stage?

een verplichte stage	percentage
zeer negatief	3,0
eerder negatief	12,1
noch positief, noch negatief	19,4
eerder positief	40,6
zeer positief	24,2
<i>geen antwoord</i>	0,6

een stage in het buitenland	percentage
zeer negatief	3,0
eerder negatief	9,7
noch positief, noch negatief	22,4
eerder positief	36,4
zeer positief	27,9
<i>geen antwoord</i>	0,6

4. Voorkeuren m.b.t. de vorm en organisatie van een master genderstudies in detail bekeken per taal. Hebben Nederlandstalige en Franstalige studenten hetzelfde verlanglijstje?

4.1 Houding van Nederlandstalige en Franstalige studenten m.b.t. de voorkeur voor een éénjarige of tweejarige master of een master na master

Volgens de Chi-kwadraat test ($p = 0.004$) is er een significant verband indien we de volledige datafile beschouwen. Franstaligen verkiezen een *master complémentaire* (48,7%) en vervolgens een eenjarige master (36,5%). Nederlandstaligen verkiezen een eenjarige master (48,2%) en vervolgens een master na master (46%).

voorkeur duur genderstudies	% Franstalige studenten	% Nederlandstalige studenten
éénjarige master	36,5	48,2
tweejarige master	14,7	5,8
master na master/master complémentaire	48,7	46,0

Wellicht is het relevanter om enkel de studenten te beschouwen met interesse in een genderopleiding in België:

voorkeur duur genderstudies	% Franstalige studenten	% Nederlandstalige studenten
éénjarige master	35,3	46,2
tweejarige master	13,2	6,6
master na master	51,5	47,3

In deze kleinere steekproef wordt geen significant verband gevonden ($p = 0.216$). We kunnen op basis van deze steekproef dus niet stellen dat er een verband is in de populatie. Op basis van de gevonden steekproefpercentages kunnen we wel stellen dat in onze steekproef:

- De meerderheid opteert voor een master na master, zowel bij de Nederlandstaligen (47,3%) als de Franstaligen (51,5%)
- 46,2% van de Nederlandstaligen een éénjarige master verkiest
- 35,3% van de Franstaligen een éénjarige master verkiest
- Een tweejarige master voor beide taalgroepen de minste (6,6% van de Nederlandstaligen en 13,2% van de Franstaligen) bijval krijgt. Dit ligt wellicht aan het feit dat ze hun voorkeur uitspreken met het oog op de huidige duur van opleidingen.

4.2 Houding van Nederlandstalige en Franstalige studenten tegenover het gebruik van het Engels in de opleiding genderstudies

Enkel de studenten die een masteropleiding overwogen worden in deze analyses opgenomen.

4.2.1 Gedeeltelijk Engelstalige opleiding

opleiding gedeeltelijk Engelstalig	% Franstalige studenten	% Nederlandstalige studenten
zeer negatief	2,9	0,0
eerder negatief	11,4	4,2
noch positief, noch negatief	31,4	3,6
eerder positief	32,9	41,1
zeer positief	21,4	23,2

Uit de steekproef blijkt dat Nederlandstaligen positiever staan ten aanzien van een gedeeltelijk Engelstalige opleiding. 64,3% van de Nederlandstalige studenten is eerder tot zeer positief. Bij de Franstaligen is dit 54,3%. De Pearson correlatietest ($p = 0.094$) met een correlatiecoëfficiënt van 0.131 wijst echter op een zwak niet significant verband.

4.2.2 Volledig Engelstalige opleiding

opleiding volledig Engelstalig	% Franstalige studenten	% Nederlandstalige studenten
zeer negatief	20,0	4,2
eerder negatief	30,0	3,6
noch positief, noch negatief	24,3	36,8
eerder positief	17,1	20,0
zeer positief	8,6	7,4

Een volledig Engelstalige opleiding wordt door beide taalgroepen minder gesmaakt dan een gedeeltelijk Engelstalige opleiding. Slechts 27,4% van de Nederlandstalige en 25,7% van de Franstalige studenten staat positief t.a.v. een volledig Engelstalige opleiding.

50% van de Franstaligen en 35,8% van de Nederlandstaligen vindt dit een minpunt. Het verband is ook hier zwak en niet significant. De Pearson correlatiecoëfficiënt bedraagt 0.137 ($p = 0.08$).

4.3 Houding van Nederlandstalige en Franstalige studenten t.o.v. de spreiding van vakken over verschillende universiteiten

Enkel de studenten die een masteropleiding overwogen worden in deze analyses opgenomen.

4.3.1 Vakken volgen in verschillende universiteiten in moedertaal van de student

Er werd geen significant verband gevonden. In de steekproef zien we dat Nederlandstaligen eerder gekant zijn tegen het volgen van vakken op verschillende Vlaamse universiteiten dan Franstaligen op Waalse Universiteiten. Maar de Pearson correlatietoets ($p = 0.181$) blijkt niet significant te zijn, waardoor we deze bevinding niet kunnen doortrekken naar de populatie.

4.3.2 Vakken volgen in verschillende (ook anderstalige) Belgische universiteiten

Hier werd evenmin een significant verband gevonden ($p = 0.326$). Uit de steekproefpercentages blijkt dat beide taalgroepen eerder negatief staan ten aanzien van het volgen van vakken op verschillende (anderstalige) Belgische universiteiten.